

Bijbelstudie

De koopman en de parel

Gijs Zomer

In de kerk zit moeder zich te schamen. Haar zoon staat op de preekstoel. Hij maakt drukke gebaren. Mensen lachen, iemand klapt in de handen. Het is vóór de dienst. De jongen heeft het syndroom van Down. Moeder neemt hem niet weer mee.

Een mens met een beperking hoort erbij. En hij moet gewoon meedoen. Het is nog altijd een probleem! Mensen storen zich. En soms is het gewoon onmogelijk om erbij te zijn. De film *Samen geloven – gewoon doen* begint ermee. Hoe kom je over een trap in de kerk. De deur is te smal voor je rolstoel. En binnen blijkt de kerk verlaten en je roept: ‘Is hier wat te doen?’

Een schokkend woord

Is het wel zo gewoon? Laten we ons eerst kwetsbaar maken. Want wat zegt de Bijbel? Ik begin met een schokkend woord. David zegt bij de verovering van Jeruzalem: ‘En wat de lammen en de blinden betreft, die veracht ik uit de grond van mijn hart’ (2 Sam. 5:8). Deze David lijkt geen vriend van Dit Koningskind te zijn. Vreemd, zo ken ik hem niet. In zijn psalmen heeft hij het

Dit koningskind, zeggen we, een parel in Gods hand

vaak over de zwakke mens. Wat is dit? Toen hij Jebus veroverde stonden de inwoners op de stadsmuur: ‘U komt er niet in! Sterker nog: de lammen en de blinden zullen u verjagen’ (2 Sam. 5:6). Opschepperij. Met goddeloos venijn. En David voelt dat goed aan. Hij bestraft deze goddeloosheid. En hij neemt er afstand van. Zo zal hij niet deze stad bewonen. Integendeel. Hij weet zich kwetsbaar, afhankelijk van Gods kracht. Prompt laat hij dat zien. Als de ark van God de stad inkomt. David danst met het volk voor de ark uit. Michal kijkt uit het paleisraam en minacht hem. Maar wij weten: deze koning is niet tegen de mens met een beperking. Nee, David is solidair met hem, hij is welkom in zijn stad. De kreupele zoon van Jonatan, Mefiboset, krijgt zelfs een plek aan zijn tafel.

Een heus gebrek

Toch, een handicap is niet gewoon. Het is een heus gebrek. Typisch voor het leven van na de zondeval. Zo zijn we niet gemaakt. Erken dit. Belangrijk voor ouders van een pasgeboren gehandicapt kindje. Ook voor de gehandicapte zelf. En de samenleving. Want we leven in een goddeloze wereld. Met de rug naar God toe. Doof en blind voor zijn oordeel over ons zondige leven. En, wij máken het leven. Zonder gebrek natuurlijk. Dat zullen wij voorkomen! En dan grijpen we in. Soms verregaand. We vernietigen het bij de bron. We maskeren het met *botox* en transplantaties. We zetten gehandicapten in de marge van de samenleving, we sluiten ze uit van deelname aan de Olympische Spelen. Die mentaliteit is ook in de kerk. Gehandicapten zitten apart in een aangepaste dienst. En hoe voelt het voor hen in het huidige groeiklimaat? Ik denk aan de nadruk op de geestelijke bestrijding van het zieke leven. Gebedsgenezing en bevrijdingspastoraat beloven bijzondere krachten. Het heeft resultaat. Niet voor de mens met een blijvende handicap.

Niet verbloemen

Ons bestaan is gebroken. We hoeven het niet lijdzaam te aanvaarden. Het hoort niet bij Gods schepping. We moeten het voor nu wel van Hem aannemen. Uit zijn sterke vaderhand. En hoop op de bijzondere kracht van Gods voorzienigheid. Hij is een God van gerechtigheid. De ellende zal worden gewroken. De handicap wordt eens vergoed! Dúbbel, zeggen de profeten (Jes. 61:7). En Job maakte het mee (Job 42:10).

We moeten de handicap niet kleineren of vergoelijken. Graag geloven we dat elk kind van God een parel is in Gods hand. En dat zeggen we vooral van het gehandicapte kind van God. God heeft jullie iets bijzonders willen geven, zeggen we tegen ouders. Doe gewoon. Ken de werkelijkheid van dit leven. Bezie het. Maar, hoe zullen we zien en leven? Want het confronteert. Hoe kan het gebrekkige leven worden aangewezen zonder dat het ons leven frustreert? Bekijk elkaar in relatie tot Christus.

Kijk, zie en ontdek

Wat ik bedoel maak ik duidelijk met een kijkje op een beroemde ets van Rembrandt. Zijn 'De Honderdguldenprent', ook wel genoemd *Christus geneest de zieken*. Daarop staat Christus als het stralend middelpunt van veel bekende figuren. We ontdekken veel bijbelse taferelen. Moeders brengen Jezus hun kinderen. Vlakbij de Heer zit de rijke jongeling. Door de stadspoort komt een

Als Petrus en Johannes naar de tempel gaan, zit daar die verlamde man

kameel. En we zien zoveel meer. Een jongen in een met lappen verstelde broek, een hond, een steentje op de grond, een parel, een verlamde op een kruiwagen. We zien ook de overspelige vrouw, een blinde man en een ezel. En een groepje mensen staat wat van opzij met elkaar te praten. Het is wat rommelig, geen ordelijke voorstelling. Typisch Rembrandt. Hij schildert het echte leven. De kwetsbare mens. Niet gepimpt. Rimpels op het gezicht, lappen op de kleren. Je kijkt en ontdekt de bedoeling. De welvoldane mens keert zich af van die mensen van het lage leven. Ze zien er niet uit, maar ze hebben wel persoonlijkheid. Rembrandt geeft ze een zekere waardigheid. In het licht van Christus! Naar Hem zien ze op. Sommigen reiken Hem de hand. De man op de kruiwagen kan dat niet. Maar naar hem gaat het hart van Christus uit. Christus, onze koning. En wat voor één. Rijdend op een ezel, zoals eens Zacharia zei: 'Juich Sion! Jeruzalem, schreeuw het uit van vreugde! Je koning is in aantocht, bekleed met gerechtigheid en zege. Nederig komt hij aanrijden op een ezel, op een hengstveulen, het jong van een ezelin' (Zach. 9:9).

Als een koopman

Bekijk het leven in Jezus' licht. Ontdek de contouren van Gods koninkrijk! Dat rijk voor iedereen. En let op de orde in dit rijk. De eersten worden de laatsten. De rijke jongeling loopt teleurgesteld weg, lammen en blinden komen met uitgestoken hand binnen. De zelfvoldane mens, die in de maakbaarheid van het leven gelooft, staat op afstand. En een jongen met een lap op zijn broek rent op de Heer toe. Hij passeert de overspelige vrouw. Ook zij zoekt haar Heer. Ze neigt haar hoofd en ziet de parel. Die van Matteüs 1 : 'Ook is het met het koninkrijk van de hemel als met een koopman die op zoek was naar mooie parels. Toen hij een uitzonderlijk waardevolle parel vond, besloot hij alles te verkopen wat hij had en die te kopen' (vs. 5, 6). Deze kleine gelijkenis moeten we goed lezen. Er staat niet dat Gods koninkrijk lijkt op een parel. Misschien is dat wél onze verbeelding.

In het jaarboekje van de gemeente staat de naam van een meervoudig gehandicapte. Niemand weet wie hij is

Want zal het nieuwe Jeruzalem niet glanzen en schitteren (Op. 21:18-21). We hebben hoge verwachtingen van dat rijk. Dit koningskind, zeggen we, parel in Gods hand. Maar dat mooie beeld maskeert dus niet het gebroken leven. De schittering nú is er in het licht van Christus. En, is Hij niet de koopman op zoek naar mooie parels. Mijn koninkrijk is als die koopman, zegt Jezus. En voor déze parel betaalt Hij een uitzonderlijke prijs. Hij geeft alles weg. Onze Heer Jezus had alles voor ons over. Hij vernedert Zichzelf (Fil. 2:5-8) en wordt arm (2 Kor. 8:9) om te bereiken dat het rijk van zijn Vader gesierd is met de gekochte en betaalde zondaars (1 Petr. 1:18-19). De prijs is hoog. Hoger dan welke handicap ook. Dat moeten Gods kinderen mét en zónder handicap goed beseffen. Dat moeten we samen ‘ontdekken’.

Dit koningskind

En ontdek dán onze apartheid. *Dit* koningskind dat een plek krijgt aan de tafel van de koning. Vergelijk Johannes 5. Over de genezing in Betesda. Het verhaal confronteert: ‘Daar lag een groot aantal zieken, blinden, kreupelen en misvormden’ (vs.). Een triest gezicht. Een overvol tehuis. Allen uitbehandeld. Voor de enkeling is een sprankje hoop. En hoe gaat dat dan als dat water in beweging komt? Dan gaat elk voor zichzelf: ‘En wie het eerst in het bad was zodra het water was gaan bewegen, werd gezond, wat voor ziekte hij ook had.’ Eén man was al 8 jaar ziek. En hém ziet de Heer liggen! Deze man, met zijn blijvende handicap. Het meest schrijnende geval. ‘Wilt u gezond worden?’ vraagt Jezus. Hij peilt de diepte van zijn ellende. En trekt hem uit die diepte omhoog! Het genezingswonder is groot. Maar staar je daarop niet blind. Kijk rond in dit verhaal, ontdek het wonder van Gods ontferming. Dat vraagt wel om een kwetsbare opstelling. Een eerlijke beschouwing van heel ons gebroken leven. God wil dat we het zien. We moeten er niet aan voorbijlopen.

Is daarom de Heer zelf voorbijgelopen aan de verlamde die elke dag werd neergelegd bij de poort die de Schone heet? Handelingen vertelt zijn verhaal. Het is na Pinksteren. De Heer is naar de hemel gegaan en de Geest is gekomen. Zal het nu allemaal anders zijn? De Heer heeft immers zijn werk gedaan. Hij zit nu op de troon. Zijn Geest is uitgestort. Een nieuwe tijd! Maar als Petrus en Johannes naar de tempel gaan, zit daar die verlamde man. Ze dreigen aan hem voorbij te lopen. Ik schrik ervan. Die man, hij zit daar al jaren! Is de Heer aan hem voorbijgelopen? Nu na Pinksteren is dit de eerste confrontatie. Wat doen de apostelen? De verlamde bedelt om hun aandacht. Zo dwingt de Geest hen om naar hem te kijken. Hij moet gezien worden. En kijk, Petrus richt met Johannes zijn blik op hem. En dan vragen ze hem om aandacht voor hen: ‘Kijk naar ons.’ Dit is de Geest van Christus, die het gebroken leven aanwijst. Nu valt het licht van Christus op hem. Gods ontferming die het leven goed maakt. Gaaf. Zie de man opspringen. Samen met Petrus en Johannes gaat hij de tempel binnen, lopend en springend en God lovend (vs. 8).

Deze parel

Het is Hemelvaart en Pinksteren geweest. Nog altijd zijn er mensen met een handicap. Die horen erbij, zeggen we. En ze moeten gewoon meedoen. Maar is het gewoon?

In het jaarboekje van de gemeente staat de naam van een meervoudig gehandicapte. Niemand weet wie hij is. Lang geleden namen zijn ouders hem mee naar de kerk. Het was een heel gedoe,

't gaf overlast, en de dominee was er verlegen mee. De jongen werd ook allang niet meer bezocht. Een nieuwe ambtsdrager kwam kijken en rapporteerde zijn bezoek aan de kerkenraad. De drukke kerkenraad. Druk met beleid en gemeenteopbouw. Over gemeente-zijn in deze tijd. Wie zijn we en wat willen we? En ze spraken grote woorden. Over Gods koninkrijk. God geeft aan velen velerlei gaven. Het is waar, maar bedenk dat er mensen zijn met gebreken. Volgens 1 Korintiërs 12 zijn we vooral dáárom aan elkaar gegeven. In de gemeenschap van de heiligen. Die gemeenschap met Christus. Waar we elkaar zien in zijn licht. En ontdek eerst de handicap en dán de gaven. Ja, en let dan vooral op de gaven van de zwakste leden, zegt Paulus (vs. 22). En herinner je de grote prijs die de koopman betaalde om déze parel te kopen.

Verwerking

1. Zoek psalmen van David waarin hij omziet naar zwakke mensen.
Schrijf kort op hoe hij spreekt over deze mensen.
Bespreek dit met elkaar.
2. *Kijk, zie en ontdek* 'De Honderdguldenprent' van Rembrandt.
 - Zoek thuis achtergrondinformatie over deze ets.
 - Bekijk de prent goed.
 - Schrijf voor jezelf op wat je ziet, wat je opvalt en wat je raakt.
 - Wissel dit vervolgens uit met elkaar.
3. Lezen: Matteüs 13:45 en 46; Johannes 5:1-9; Handelingen 3:1-10.
Bespreek in kleine groepjes deze bijbelteksten.
4. a Herken je jezelf in de kerkelijke ervaringen die in het artikel zijn beschreven?
b Hoe zou je met deze mensen in de kerk om willen gaan?
Werkvorm: schrijfronde
 - Vorm groepjes van à 5 personen.
 - Ieder beantwoordt voor zichzelf de vragen a en b op een vel papier.
 - Geef vervolgens het antwoord door aan degene die links van je zit. Hij/zij leest wat geschreven is en schrijft een reactie daarop.
 - Geef vervolgens weer door en herhaal dit tot ieder zijn eigen blaadje terug heeft.
 - Bespreek een voor een de resultaten van deze schrijfronde.
 - Zorg er met elkaar voor dat alle papieren besproken worden. Let goed op de tijd!

Bespreek ook vraag van het volgende artikel *Het lichaam en de leden*.

5. a Welk zelfbeeld heeft de gehandicapte?
b Welke verwachting heeft de mens met een handicap van het toekomstige leven?
Laat iemand van de groep iets vertellen over de denk- en leefwereld van mensen met een handicap.
Probeer een antwoord te vinden op bovenstaande vragen.